

Panu

Byströmin Nappi

□ **Sattui** kuin nappi silmään hälyttävä uutinen "Napista" eli Byströmin kartanon Hallituskadun puoleisesta puutalosta, puutalopa hyvinkin, vaikka siinä nyt onkin kivinen keskiosa. En ollut koskaan aikaisemmin kuullut, että tällä Byströmin talolla oli näin herttainen nimi: Nappi.

Mitäpä siihen lainausmerkkejä, nimi kuin nimi. Kalevasta vasta luin, kun se otti tämän pikkutalon puhuteltavaksi ja haastoi puhuteltavaksi myös talon entisen isännän, konsuli Ali Byströmin.

Yhdyn täysin rinnoin arkkitehti Jorma Huuskon mielipiteeseen: "Ensiksikin siinä menee vanha kaupunkitalo, jossa on kiviosa. Mutta ennen kaikkea se on osa Hallituskadun miljöötä, joka on ainutlaatuista Pohjois-Suomessa." Järjetöntä! Koko vanhan Oulun säilyttämistendensissä on alusta alkaen ollut oleellista, että saadaan säilymään yhtenäinen vyöhyke Franzénin puiston "vanhasta monumentaalikeskuksesta" Rantakadun eteläpäähän, Kauppahalliin saakka.

□ **Byströmin kartano** kaikinensa on kokonaisuus. Jos sitä ruvetaan nakertamaan, niin sittenhän voi nakertaa mistä hyvänsä. "Ei mahdu, jos ei Nappia pureta." Ei se kyllä arkkitehdin vika ole. Arkkitehti piirtää, niin kuin tilataan. Jos kaupunki pyysi, että piirretään Byströmin tonteille kylkiäinen "polliisilaitokselle",

josta tulee nuorisotalo, niin arkkitehti tietysti piirtää sellaisen talon.

Mieleöntä suunnitella niin, että tämä julkisivukonaisuus rikottaisiin ja samalla pihapiiri. Senkään vertaista umpipihaa ei enää ole säilytettävissä kortteleissa, paitsi epävarmuuden tilassa uinuissa Aleksanterinkadun-Rantakadun parissa korttelissa. Ylitse näiden käy vain yksityisomistuksessa oleva Reinilän pihapiiri. Kysymys ei ole vain yhdestä napista tai: on kysymys yhdestä napista. Ajatelkaapa pukua, jossa kahdesta tai kolmesta napista puuttuu yksi tai yksi on erilainen kuin kaksi muuta tai se toinen!

□ □ □

□ **Olen varma**, että reagoisin samalla tavalla, vaikka tämä Nappi ei satuisikaan olemaan viimeinen kansakoulutaloni. Siitä on monta kertaa puhuttu Alin kanssa, vaikka hän oli pikkupoika silloin, kun minä olin sen "ruotsalaisen" kansakoulun 3:nnella ja 4:nnellä luokalla. Kun 1924 — 25 olin 4:nnellä, se neljäs ja silloinen kolmas istuivat Napin keskiosan isossa (!) salissa ja Alin isovelji Kai oli kolmannella. En muista, montako oli sillä luokalla, mutta omani muistan.

Meitä oli viisi oppilasta ja istuimme porttikongin puoleisella ikkunasivulla, kaikki viisi peräkkäin. Is-

tuimmekohan pituusjärjestyksessä! Edessä istui Kukosen Elsa, josta en sen kevään jälkeen ole kuullut pihastakaan. Sitten istui Stenbergin Ethel, tai päinvastoin. Hänen takanaan minä, sitten Lidströmin Ture ja viimeisenä Soinin Pentti. Sama opettaja opetti samanaikaisesti molempia luokkia, niin kuin aina on tapahtunut pienissä kouluissa.

Opettajana oli Masalin, jota muistaakseni sanoimme sedäksi. Siitä huolimatta hän oli aika kovakourainen, minutkin lähetti kesken tunnin kotia laskemaan uudelleen, jos olin laskenut väärin. Ei kai hänen pitänyt minun äitini laskutaitoa testata? En muista, kuinka innostunut muuten olin koulunkäynnistä, tuskin mainittavammin, mutta — iltaisin me kyllä leikimme Ethelin ja sisareni kanssa kotona koulusilla.

Siitä läksimme sitten jatkamaan. Taisi olla niin, että neljä meistä oli ollut siellä oppimassa ruotsin kieltä, jossa minä ainakin olin aloittanut "aasta". Elsästä en tiedä, mutta kolme meistä jatkoi suomalaisissa kouluissa. Vain Ture, jonka isä olikin ruotsalainen, meni "mellanskuulaan". Leimauduin kyllä rottarinkulaksi melkein ylioppilaaksi saakka, mutta olinpahan oppinut uuden kielen, auttavasti ainakin.

Tämä on sivuasias, nappi takissa pääasia!

